

1968. Mi történt és milyen változások indultak el 50 éve?

Péterfi Ferenc

MI TÖRTÉNT ÉS MILYEN VÁLTOZÁSOK INDULTAK EL 50 ÉVE A PÁRIZSI DIÁKLÁZADÁSOKKAL EURÓPÁBAN ÉS A VILÁGBAN? – ezzel a címmel szervezett találkozót székhelyén, Szövetség utcai irodájának közösségi termében a Közösségfejlesztők Egyesülete **március 19.-én, a 2018-as Állampolgári Részvétel Hete nyitó napján.** (Az apropó a párizsi diáklázadások kezdetének évfordulója volt.)

A téma szakértője, **dr. Hahner Péter** történész bevezető előadása után közösen értelmeztük a történeteket, s a jó hangulatú, nyilvános beszélgetés során ki-ki hozzátette a maga gondolatát.

Barikádok Párizsban (Forrás: Wikipédia)

Persze ilyenkor sok minden eszünkbe juthat, a hazai „új gazdasági mechanizmus” kezdete, a prágai katonai bevonulás, a vietnámi háború vége, a fogamzásgátló tablettá világhódító útra indulása és egyébek. Mi a nyugati világban (Nyugat-Európában és Amerikában) történt korszakos

változások emlékeit: előzményeit és jelentőségét próbáltuk összegyűjteni (a szó szoros értelmében is) ezen az estén. Azokat, amelyek – utólag értékelhetjük így – kiemelt történelmi, politikai, kulturális és gazdasági jelentőségűek voltak.

A kapitalizmus egyre nyomasztóbbá váló válsága: az önzés, a kapzsiság, az egyenlőtlenségek, a fogyasztás elhatalmasodása kikezdték a világról való gazdasági elképzeléseket. Az Új Hang azt kiáltotta: változást!

Új, vagy újraértelmezett filozófiai irányzatok kerültek napirendre, például a 3 M: Marx, Marcuse, Mao Ce-tung.

Új korszellem, új életforma. Generációs váltás – középpontban az ifjúság! A „nagy generáció” megszületése.

Fiatalkok Woodstockban (Forrása: Wikipédia)

Új mozgalmak, eszmék. A despotizmus és a diktatúra tagadása, elvetése – demokrácia; háborúellenesség, békevágy... mindez hatalmas energiákat, indulatokat hozott a felszínre.

A szabadság és a hippizmus. Viselet, öltözködés, tabuk ledöntése, vissza a természetbe!

Szerelem, utazás – változás. Ezt a dinamikát kiáltja a fülünkbe *Jack Kerouac* ez idő tájt különösen népszerűvé váló *Úton* című regényében (amit eredetileg az 50-es évek elején írt meg), a világot (de legalábbis az USA-t) körberohanó autóstoppos főhősével.

„Győzelmet arattunk minden felett, ami öreg és gonosz, nem katonai értelemben, az energiánk szimplán felszabadult. Nem számított, hogy mit csinálunk, az volt a helyes” – írja a visszaemlékező amerikai újságíró, Hunter S. Thompson.

Hasonló változások jelentkeztek izgalmasan a zenében, a színház világában, az irodalomban, a filmekben és más területeken is.

Csupa nagyon szerethető, nagyon színes és nagyon dinamikus jelenség.

A részvétel, a kiszélesített párbeszéd – az utcán (az akkori médiában), a helyi kisközösségben; a hierarchia megtagadása, a számon-kérhetőség; a szabad egyesülés és az önrendelkezés újraértelmezése indult el ezekben a hónapokban. Amelyek már a mi mai értéinkhez kapcsolják közvetlenebbül is ezt nagyszerű a korszakot.

Megidéztek 1968-at. Kicsit talán bele is éltük magunkat. Azt mondják, 50 évenként átalakul, megújul a világ.

Hát, akkor most...?

Budapest, 1969 (Forrás: Fortepan, Sándor Dávid)

ferenc@peterfi.net